

Sygn. akt VII U 798/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 listopada 2020 r. w Warszawie
sprawy R. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania R. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 2 kwietnia 2020 r. znak: (...)-(...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od odwołującego się R. O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 2 kwietnia 2020 r. wydał decyzję, znak: (...)-(...), działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił dla wnioskodawcy R. O. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.044,35 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1979 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 85,54%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego organ rentowy ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 85,54% przez kwotę bazową, tj. 1.220,89 zł określoną w ustawie powołanej w części I decyzji ($85,54\% \times 1.220,89 \text{ zł} = 1.044,35 \text{ zł}$), okresy składkowe w łącznym wymiarze 19 lat, 10 miesięcy i 1 dnia tj. 238 miesięcy, okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 25 dni, tj. 34 miesiące, współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego w wysokości 70,59% i średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 209 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 103.820,75 zł (decyzja z dnia 2 kwietnia 2020 r., znak: (...)-(...) – nienumerowane karty a.r.).

R. O. w dniu 6 maja 2020 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 2 kwietnia 2020 r., znak: (...)(...)dotyczącej ustalenia wysokości kapitału początkowego. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podkreślił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalając wysokość kapitału początkowego nie uwzględnił faktycznie otrzymywanego przez niego wynagrodzenia w okresie zatrudnienia w latach 1973-1979 i

1984-1986 w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W.. Ubezpieczony nadmienił, że nie posiada dokumentacji osobowo-płacowej z tych okresów zatrudnienia, a także nie jest w stanie otrzymać zaświadczenia zastępczego z porównywalnych firm. W związku z powyższym wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wysokości zarobków osiągniętych przez niego w spornym okresie czasu. W konkluzji odwołania R. O. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie przy wyliczaniu kapitału początkowego rzeczywiście uzyskiwanych przez niego zarobków w latach 1973-1979 i 1984 -1986 (odwołanie z dnia 6 maja 2020 r. k. 4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności legitymacja ubezpieczeniowa, legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Ponadto zgodnie z § 27 rozporządzenia dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale. Wyjątek od tej zasady wskazuje § 28 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym środkiem dowodowym w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również poświadczony za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stwierdzających stan zdrowia oraz dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych, a także wysokości wynagrodzenia, przychodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy. Odnośnie okresu zatrudnienia w latach 1973-1979 i 1984-1986 organ rentowy zaznaczył, że powyższy okres został uwzględniony do ogólnego stażu ubezpieczeniowego odwołującego. Zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. W związku z powyższym, za ww. okres czasu, organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę. W tym względzie dodał również, że ubezpieczony został poinformowany o możliwości złożenia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, zawierającego wynagrodzenie zastępcze pracownika zatrudnionego na równorzędnym stanowisku za okres oddelegowania na budowę eksportową z (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w W. lub w przypadku gdy macierzysty zakład pracy uległ likwidacji z innego zakładu pracy zatrudniającego pracowników w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim osoba delegowana do pracy za granicą była zatrudniona przed wyjazdem do tej pracy. Organ rentowy zaakcentował, że do jego kompetencji nie należy poszukiwanie dokumentacji płacowej osób odwołujących się od decyzji ZUS. Na tej podstawie organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (odpowiedź na odwołanie z dnia 15 lipca 2020 r. k. 8-9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. O., urodzony w dniu (...), w dniu 8 stycznia 2020 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniosek o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku dołączył informację o okresach składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy, w tym świadectwo pracy potwierdzające, że w okresie od 21 marca 1973 r. do 2 listopada 1974 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) na stanowisku spawacza-ślusarza. W tym okresie zatrudnienia wykonywał pracę określoną w dziale XIV poz. 12 pkt 1 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W 1974 r. ubezpieczony osiągnął wynagrodzenie w wysokości 17.808 zł. W zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 15 marca 2017 r. pracodawca wskazał, że brak jest dokumentacji płacowej za 1973 r. (wniosek z dnia 8 stycznia 2020 r., świadectwo pracy z dnia 7 listopada 1974 r., świadectwo wykonywania pracy w warunkach

szczególnych z dnia 15 marca 2017 r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 15 marca 2017 r. – nienumerowane karty a.r.).

W okresie od dnia 5 grudnia 1974 r. do dnia 5 kwietnia 1975 r. ubezpieczony pracował w Fabryce (...) S.A. w W. na stanowisku spawacza. Powyższy stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem dokonany przez pracownika. W dniu 21 listopada 2018 r. ww. pracodawca poinformował ubezpieczonego o tym, że w archiwum zakładowym brak jest dokumentów płacowych z okresu od dnia 5 grudnia 1974 r. do dnia 5 kwietnia 1975 r., co uniemożliwia ustalenie wysokości wypłaconego wynagrodzenia za pracę. Wskazano także, iż z uwagi na fakt, że ubezpieczony był opłacany stawką godzinową, a w aktach osobowych nie ma informacji o ilości wypracowanych godzin, nie jest także możliwe sporządzenie dokumentów płacowych na podstawie dokumentacji zastępczej. Ubezpieczony był również rozliczany w oparciu o deklaracje bezimienne (pismo z dnia 21 listopada 2018 r., świadectwo pracy z dnia 21 listopada 2018 r. – nienumerowana karta a.r.).

W okresie od dnia 29 kwietnia 1975 r. do dnia 31 grudnia 1975 r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku spawacza w Kombinacie Budownictwa (...) w W.. Następnie w okresie od dnia 14 lutego 1978 r. do dnia 11 października 1978 r. świadczył pracę na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. za wynagrodzeniem ustalonym według VII kategorii zaszeregowania, tj. 13,00 zł za godzinę pracy plus premia regulaminowa. W okresie od dnia 18 października 1978 r. do dnia 31 maja 1980 r. pracował jako spawacz w Kombinacie Budownictwa Miejskiego (...) w W. za wynagrodzeniem ustalonym według VIII kategorii zaszeregowania ze stawką godzinową w wysokości 15,50 zł i premia regulaminowa (świadectwo pracy z dnia 23 grudnia 1976 r., świadectwo pracy z dnia 30 grudnia 1985 r., świadectwo pracy z dnia 24 maja 1980 r. – nienumerowane karty a.r.).

Na stanowisku spawacza ubezpieczony był ponownie zatrudniony w okresie od dnia 3 sierpnia 1981 r. do dnia 26 czerwca 1982 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W.. W tym okresie czasu pobierał wynagrodzenie ustalone według VIII grupy zaszeregowania ze stawką godzinową w wysokości 14,00 zł w systemie akordowym. W tym samym zakładzie pracy był następnie zatrudniony jako spawacz w okresie od dnia 11 kwietnia 1983 r. do dnia 30 września 1986 r. i pobierał wynagrodzenie ustalone według stawki godzinowej 40,40 zł plus premia regulaminowa. Powyższy stosunek pracy został rozwiązany na prośbę pracownika. W okresie od dnia 7 października 1986 r. do dnia 19 marca 1990 r. ubezpieczony był zatrudniony w Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) na stanowisku spawacza-ślusarza za wynagrodzeniem ustalonym według XXII kategorii zaszeregowania, tj. 13,48 zł za godzinę pracy plus premia uznaniowa i premia regulaminowa. W latach 1986-1990 ubezpieczony pobrał następujące wynagrodzenie: za 1986 r. – 57.923,00 zł, za 1987 r. – 459.452,00 zł, za 1988 r. – 626.713,00 zł, za 1989 r. – 204.167,70 zł i za 1990 r. – 106.463,50 zł. W okresie od dnia 20 marca 1990 r. do dnia 30 września 1990 r. ubezpieczony pracował w Zakładzie Budowlanym (...) J. K. z siedzibą w W. na stanowisku spawacza – ślusarza wynagrodzeniem w wysokości 2.200 zł plus premia uznaniowa (świadectwo pracy z dnia 2 lipca 1982 r., świadectwo pracy z dnia 6 października 1986 r., świadectwo pracy z dnia 19 marca 1990 r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 24 marca 2017 r., świadectwo pracy z dnia 30 września 1990 r. – nienumerowane karty a.r.).

W dniu 13 kwietnia 2017 r. Archiwa (...) przekazały odwołującemu dokumentację dotyczącą jego zatrudnienia w Kombinacie Budownictwa Miejskiego (...) w W. w okresie od dnia 18 października 1978 r. do dnia 31 maja 1980 r., w tym umowę o pracę, świadectwo pracy i kartę obiegową zmiany. Wśród wskazanych dokumentów brak było dokumentacji płacowej z tego okresu zatrudnienia, a także zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (pismo z dnia 13 kwietnia 2017 r. wraz z załącznikami – nienumerowane karty a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. w dniu 2 kwietnia 2020 r. wydał decyzję, znak: (...)-(...), działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił dla wnioskodawcy R. O. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.044,35 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1979 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł

85,54%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego organ rentowy ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 85,54% przez kwotę bazową, tj. 1.220,89 zł określoną w ustawie powołanej w części I decyzji ($85,54\% \times 1.220,89 \text{ zł} = 1.044,35 \text{ zł}$), okresy składkowe w łącznym wymiarze 19 lat, 10 miesięcy i 1 dnia tj. 238 miesięcy, okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 25 dni, tj. 34 miesiące, współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego w wysokości 70,59% i średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 209 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 103.820,75 zł (decyzja z dnia 2 kwietnia 2020 r., znak: (...)-2020 – nienumerowane karty a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, R. O. wniósł odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. W odwołaniu domagał się uwzględnienia przy ustalaniu kapitału początkowego rzeczywiście osiąganego przez niego wynagrodzenia w latach 1973-1979 i 1984-1986 z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W.. Wskazał też, że nie posiada dokumentacji osobowo-płacowej z tych okresów zatrudnienia, a także nie jest w stanie otrzymać zaświadczenia zastępczego z porównywalnych firm (odwołanie z dnia 6 maja 2020 r. k. 4 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach emerytalno-rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd Okręgowy oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 2 kwietnia 2020 r., znak: (...)-(...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.) Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów lecz prawa, wobec czego Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Z uwagi na przedmiot sporu tytułem wstępu podkreślania wymaga, że R. O., jako osobie urodzonej pod dniem 31 grudnia 1948 r., przysługuje prawo do emerytury w myśl art. 24 i następnych ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną. Wymieniony przepis art. 24 wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego, co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Zasady obliczania wysokości emerytury określonej w art. 24 zostały ustalone w art. 25-26 ustawy emerytalnej. W myśl art. 26 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Z kolei z art. 25 ust. 1 ustawy wynika, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W świetle zacytowanych przepisów jednym z podstawowych elementów obliczenia wysokości przyznanej ubezpieczonemu emerytury jest kapitał początkowy. Zgodnie z art. 173 ust. 1-3 ustawy emerytalnej ustala się go dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. Jego wartość ustala się na dzień wejścia w życie ustawy. Z kolei w myśl art. 174 ust. 1 i 2 ww. ustawy, wyliczenia kapitału dokonuje się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Ustala się podstawę wymiaru w oparciu o zasady określone w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, to jest z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 15 ust. 1) bądź z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 15 ust. 6). Ponadto, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W rozpatrywanej sprawie, spornym pozostawały okresy zatrudnienia ubezpieczonego w latach 1973-1979 i 1984-1986 z uwagi na to, że za okresy te ubezpieczony nie przedłożył dokumentacji płacowej. W aktach niniejszej sprawy znajdują się wyłącznie zaświadczenia o wynagrodzeniu za 1974 r. oraz za lata 1986-1990. W tym miejscu wskazać należy, że w orzecznictwie wskazuje się na dopuszczalność uwzględnienia w postępowaniu o ustalenie wysokości świadczenia, jako dowodu pośredniego dokumentacji płacowej współpracowników osoby ubiegającej się o świadczenie w sytuacji, gdy wnioskodawca nie jest w stanie przedłożyć stosownych zaświadczeń o wynagrodzeniu, pod warunkiem, że współpracownicy byli zatrudnieni na stanowisku tożsamym do stanowiska wnioskodawcy oraz w pokrywającym się okresie zatrudnienia w zakładzie pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r. I UK 115/06). Podkreślić przy tym należy, że stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia, oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników, nie może zatem oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07). Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wysokość wynagrodzenia musi być ustalona w sposób jednoznaczny i ścisły. Same twierdzenia ubezpieczonego odnośnie tego, że w spornych latach osiągał określonej wysokości zarobki, nie może stanowić podstawy ustalenia wyższego świadczenia emerytalnego. Abstrahując od braku stosownej dokumentacji kadrowo-płacowej dotyczącej spornego okresu czasu wskazać należy, że nie zachowały się akty prawne regulujące stawki wynagrodzenia w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony ubezpieczony. Z uwagi na brak dokumentów źródłowych dotyczących składników wynagrodzenia ubezpieczonego, w ocenie Sądu Okręgowego, brak było podstaw do zmiany decyzji organu rentowego w tym zakresie. W orzecznictwie wskazuje się, że nie jest możliwe ustalenie wysokości emerytury i kapitału początkowego w oparciu o hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia, a także jego składników w postaci dodatków za pracę oraz premii uzyskiwanej przez ubezpieczonego. Stosunek pracy ma bowiem zawsze charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia podstawy emerytury (por. wyroki Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 lutego 2013 r., III AUa 838/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2015r.). W toku postępowania wyjaśniającego, odwołujący nie przedłożył dokumentacji zastępczej dotyczącej zarobków osiągniętych przez innego pracownika, mając na uwadze, że zgodnie z § 10 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, możliwe jest przyjęcie zarobków zastępczych innej osoby. Wskazać jednak należy, że przepisy ustawy emerytalnej pozwalają na przyjęcie wynagrodzenia zastępczego jedynie w odniesieniu do osób zatrudnionych za granicą. Taka sytuacja nie miała jednak miejsca w niniejszej sprawie,

albowiem w trakcie powyższego zatrudnienia odwołujący nie został oddelegowany do pracy za granicą. Tym samym powyższa dokumentacja nawet gdyby została przedłożona to i tak nie mogłaby podlegać uwzględnieniu przy wyliczaniu wysokości kapitału początkowego. Także w legitymacji ubezpieczeniowej brak jest wpisów obrazujących dochody osiągnięte przez ubezpieczonego we ww. okresie czasu, które mogłyby stanowić miarodajne źródło dowodowe przy wyliczaniu wysokości kapitału początkowego i świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z poglądami wyrażonymi przez orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, wszystkie składniki wynagrodzenia, które mają być przyjęte do podstawy wymiaru świadczenia muszą być ustalone w sposób pewny i niebudzący żadnych wątpliwości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 września 2014 r., sygn. akt III AUa 2618/13). Nie jest możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wskazaną przez ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., sygn. akt I UK 36/07). Wysokość świadczenia emerytalnego zależna jest od wysokości ustalonej podstawy wymiaru świadczenia i pozostaje w związku z wysokością uzyskiwanych niegdyś dochodów, dlatego do jego wyliczenia nieodzownym jest ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenia społeczne. Tylko dokumentacja (zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek) stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 9 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 277/14). Sąd zważył, że zaprezentowane tezy jednoznacznie wskazują na środki dowodowe, którymi może posiłkować się strona odwołująca w celu udowodnienia wysokości osiągniętych zarobków. Organ rentowy w niniejszej sprawie z uwagi na brak wystarczających dowodów w sposób prawidłowy wyliczył wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego w oparciu o lata 1979-1988, zasadnie przyjmując minimalne wynagrodzenie za pracę uzyskiwane w 1979 r. i w latach 1984-1986. Odwołujący poza świadectwami pracy nie przedstawił żadnych dokumentów świadczących o składnikach wynagrodzenia, które byłyby wliczane do kwoty wynagrodzenia zasadniczego. Sąd zważył, że brak jest rzetelnej informacji od czego uzależniona była wysokość zarobków ubezpieczonego oraz, czy jego dochody podlegały w tym czasie oskładkowaniu. Tym bardziej, że pracodawca rozliczał pracowników na deklaracjach bezimiennych. W niniejszej sprawie ubezpieczony nie przedstawił zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, czy dokumentu wskazującego na elementy wynagrodzenia, od których pracodawca opłaciłby składki. Sąd doszedł do przekonania, że kapitał początkowy można na nowo ustalić dopiero w przypadku udowodnienia, że za poszczególne składniki wynagrodzenia pracodawca miał obowiązek odprowadzać składki za ubezpieczenia społeczne. Natomiast z przedstawionych przez odwołującego dokumentów nie wynika, z jakich tytułów otrzymywał on wynagrodzenie i co się na to wynagrodzenie składało. Sąd zważył, że na gruncie przepisów ustawy w oparciu o wysokość wynagrodzenia za lata 1979 oraz 1984-1986 wynikającego ze świadectwa pracy nie można ustalić ponownie kapitału początkowego odwołującego. W dokumentach tych została bowiem wskazana wyłącznie stawka godzinowa wynagrodzenia obowiązująca odwołującego. Dodatkowo odwołujący nie przedstawił żadnej dokumentacji płacowej, z której wynikałaby liczba rzeczywiście przepracowanych przez niego godzin w spornym okresie czasu. Mając na względzie przepisy prawa nie można na podstawie uśrednionych danych przeliczyć na tej podstawie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego. Należy jednocześnie wskazać, że z przedstawionych świadectw pracy nie wynika również, czy odwołujący korzystał z urlopów bezpłatnych i zwolnień lekarskich i związanych z tym zasiłków chorobowych. Wobec tego określona kwota wynagrodzenia godzinowego wskazana w przedłożonych dokumentach nie mogła stanowić o konkretnej wysokości zarobków osiągniętych przez ubezpieczonego. Zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Na podstawie tego przepisu organ rentowy w sposób prawidłowy przyjął odwołującemu minimalne wynagrodzenie za wykonaną przez niego pracę w okresie zatrudnienia w 1979 r. i w latach 1984-1986, a w konsekwencji ustalił kapitał początkowy w oparciu o zatrudnienie odwołującego w powyższym okresie czasu. Tym samym stanowisko odwołującego w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Należy też podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest jednak obowiązany w

postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym spoczywał ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka. Dopiero w oparciu o tę dokumentację biegły sądowy mógłby sporządzić opinię celem ewentualnego ustalenia wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 sierpnia 2016 r. III AUa 1723/15).

W tej sytuacji, Sąd Okręgowy, na podstawie wszechstronnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz w oparciu o obowiązujące przepisy prawa przyjął, że odwołanie ubezpieczonego było bezzasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy rozstrzygnął w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), zmienionego następnie rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1799), zasądzając od R. O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.